

Fiske i krigskyrkogård

Den tyske kaptenen på Georg Thiele befann sig i en minst sagt prekär situation. Hans jagare var den enda kvarvarande sedan en engelsk flottstyrka bestående av slagskeppet Warspite och nio jagare sänkt eller fördrivit de tyska örlogsfartygen. Någon timme tidigare hade granateld slagit ut två kanoner på båten och dödat 13 man. Inför den övermäktiga fienden och med endast några torpeder kvar dristade han sig ändå till et motangrepp. Själv sårad och med eldsvådor både i för och akter på skeppet beordrade han torpedanfall mot den närmaste engelska jagaren, Eskimo. En av torpederna träffade långt förut och blåste bort hela förskeppet på Eskimo, som tvingades dra sig ur striden.

Utan ammunition och torpeder och med alla utom fartygschefen. på kommandobryggan döda fanns nu inte mycket att göra. Kaptenen signalerade full fart framåt till maskinrummet och styrde skeppet mot en klippstrand, som det kraschade emot med ett öronbedövande brak, varefter det sjönk tillbaka i halva dess längd. Besättningen kunde sedan ta sig iland och förena sig med de landbaserade tyska styrkorna trots intensiv eldgivning från de engelska jagarna.

Vadan denna förbryllande rubrik och prolog på en fiskeberättelse? Jo saken var nämligen den att vi avsatt några dagar för vrakfiske i vattnen runt Narvik och ovanstående händelse från den 13 april 1940 och dagarna däromkring hade en direkt anknytning till våra förehavanden. Dels hade vi från sjösidan tagit oss fram till och studerat vrakresterna av Georg Thiele och dels skulle vi utnyttja flera av vraken från denna tid till ett förhoppningsvis givande fiske.

Vrakfiske är ganska ovanligt i Norge, vars kuster ändå i de flesta fall bjuder på ett kuperat bottenlandskap. Här vid Narvik finns emellertid större arealer med jämn ler- och sandbotten, och då blir vraken en grogrund för många marina organismer. När det gäller intressanta objekt för sportfiske är det väl närmast långa, havskatt, torsk och plattfiskar (längre söderut även havsborre och havsål) som oftast frekventerar vraken.

Vi (fyra förväntansfulla fiskare i två trailerburna båtar) såg alltså fram emot några dagars givande fiske, inte minst på grund av att vädret var gynnsamt med lagom vind och föga sjögång. Båtarna var utrustade med ekolod och sjökorten var up to date, men det visade sig snart att lokaliseringen av vrak inte var det lättaste.

Vi inledde sökandet utanför Narviks flygplats, vilken är belägen alldeles vid stranden. Vårt mål var tre tyska jagare, Dieter von Roeder, Anton Schmitt och Wilhelm Heidkamp, vilka ligger på 20-30 meters djup, de två sistnämnda dessutom alldeles intill varandra. Med c:a 50 meters mellanrum styrde vi parallellt utåt från flygfältet, men fick inga indikationer på något vrak från ekoloden. Manövern upprepades från en annan utgångspunkt, men resultatet blev lika klint denna gång. Vi övergick då till att cirkla runt med utgångspunkt från sjökortets djupangivelser, men gav upp efter en halvtimme.

Bättre lycka hade vi då utanför Ankenes vid inloppet till Narviks hamn, där vi snabbt lyckades lokalisera lastfartyget Neuenfels – inte så märkligt kanske då dess översta del var synlig och dessutom utmärkt med en boj. Djupet - knappt 25 meter - var däremot inte så mycket att hurra för och det visade sig vara mest småfisk i farten. Några skapliga torskar och en långa blev det i alla fall.

Dagen därpå träffade vi prick nästan på en gång, men här hade fru Fortuna ett finger med i spelet. Vi hade börjat leta efter ett vrak (Eric Giese, tysk jagare) på omkring 70 meters djup någon kilometer nordväst om nämnda Ankenes, men hade inga större förhoppningar om ett lyckat resultat. Emellertid dök det upp några yrkesfiskare som vi dristade oss att fråga, och efter deras anvisningar hamnade vi nästan rakt över vraket på en gång.

Vid vrakfiske är det vanliga tillvägagångssättet att man ankrar upp på läsidan, men för tillfället var vind och strömmar ganska beskedliga så vi beslöt oss för att använda oss av driftfiske. Härvidlag krävs dock stor försiktighet och lämpliga sänken då allsköns bråte brukar vara legio på ett ganska stort område runt vraken. 300-grams päronsänken med två sjefilé-agnade krokarna på tafsarna en bit upp visade sig vara modellen även om man alltid får räkna med ett visst svinn av tackel.

Den första timmen bjöd inte på några direkt upphetsande fiskeupplevelser om man undantar några sejor i halvkilosklassen och en liten skädda. Det var heller inte att vänta då det nyligen varit full ebb och man vanligtvis har det bästa fisket ett par timmar in på flod och fram till högvatten. Vi fördrev därför en del av tiden med att skapa oss en bild av vrakets profil och utsträckning med hjälp av ekoloden samt att lokalisera några för våra krokarna farliga vrakrester.

Första fisken av betydelse var en långa på drygt tre kilo som högg ganska nära vraket. Den annonserade som vanligt sin närvaro med några försiktiga nafsanden innan den bestämde sig för attack. Ett stim fyrahektossejor tog sedan över scenariot och gjorde det svårfiskat emedan de – ofta framgångsrikt – angrep våra tacklade beten såväl på nervägen som vid botten. Genom att kroka på lite större filéer undvek vi dem dock med viss framgång, men försatte då i stället chanser att få plattfisk. Deras små munnar kräver som bekant betydligt mindre agn.

När sejstimmet försvunnit och tidvattnet började närma sig kulmen gjorde torskarna entré. Flertalet höll sig mellan ett och tre kilo med en bonusfisk på närmare åtta. Nu började det emellertid blåsa upp och vi fick allt svårare att manövrera båtarna för ett effektivt fiske. Ett par skrubbor lyckades vi i alla fall lura innan vi puttrade mot land förnimmande åtminstone något av historiens vingslag med tanke på vad som utspelats på denna plats för ett halvsekel sedan.

Erik Widén